

BARNEHAGEN SMÅTROLL

Årsplan 2023-2024

«MED MITT SPRÅK- For barns rett til å uttrykke og sanse på 100 ulike måter»

Tilbakeblikk på forrige barnehageår

I barnehageåret 2022-2023 fortsatte vi arbeidet med REKOM prosjektet «forming som uttryksfag-barn som subjekt». Sammen med Nord universitet og Rana kommune. Barnehagen valgte seg temaet: »Å formes gjennom forming-i møte med naturen». Vi ønsket å koble mer på naturopplevelser og fysisk aktivitet. Vi har hatt deltakere som har vært på samlinger der de har fått koblet teori med praktiske øvelser. Hele barnehagen har vært aktiv med å teste ulike materialer, som for eksempel: leire, maling, ståltråd og kullstifter. Vi blir klokere når vi deler tankene og undrer oss sammen. Slik får vi en utviklende pedagogisk praksis. På planleggingsdagen i april hadde vi foredrag med Martine Juliussen Sletten fra Nord universitet. Det handlet om *barns subjektivitet gjennom voksnes tilstedeværelse og bevissthet*. Det ble lagt opp til refleksjoner underveis for personalet. På planleggingsdagen i juni evaluerte vi det pedagogiske arbeidet vi har gjort i barnehageåret 22/23. Vi har jobbet de siste 2 årene mye med atelierkultur. Å ha miljø med mye forskjellige materialer og at det skal være tilgjengelig for barna. Det kommer vi til å jobbe mer med. Vi hadde også besøk fra Helene fra Ppt som hadde et innlegg om språkutvikling, språkvanser og hvordan få et godt språkmiljø i barnehagen.

Ut i fra dette ble det årets tema og innhold det vi ønsker å ha fokus i barnehageåret 2023/2024.

BARNEHAGEN SOM PEDAGOGISK VIRKSOMHET

- **FN's barnekonvensjon- barns rettigheter** [Barnekonvensjonen \(fn.no\)](http://www.fn.no)
- **Rammeplan**

Lov om barnehager (<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-06-17-64>) og rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver (<http://www.udir.no/rammeplan>), danner grunnlaget for de verdier, mål og innhold vi jobber etter.

- **Årsplan(Verdigrunnlag del 1 og årets årsplan del 2)**

Med bakgrunn i rammeplanens krav til innhold gjøres det valg for hva fokuset blir i barnehageåret. Evaluering av forrige barnehageår bidrar til fokus og innhold for årets årsplan. Årsplan gir informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til myndighetsnivåene, barnehagens samarbeidsparter og andre.

- **Pedagogisk dokumentasjon**

Pedagogisk dokumentasjon er et arbeidsdokument for personalet. Den konkretiserer hvordan gruppen skal jobbe ift årets fokusområde - Dokumentere prosesser, refleksjoner og evaluering og valg av veien videre - En kontinuerlig prosess gjennom hele året som synliggjør progresjon i arbeidet.

- **Tilbakeblikk og veien videre**

Tilbakeblikkene synliggjør vårt pedagogiske arbeid og viser hvordan vi omsetter planene våre i praksis ut ifra innhold i årsplanen og forutsetningene hos barnegruppen. Planene fremover er et resultat av den jobben som er gjort og danner grunnlaget for veien videre.

VERDIGRUNNLAG

Verdigrunnlaget vårt bygger på visjonen vår:

Modige barn, i dag og for fremtiden

Med verdiene **kreativitet-omsorg-mot**

Modige barn i dag er barn som er kreative, som viser omsorg og mot.

Kreative til å tenke nye tanker og være nysgjerrig på omverden.

Omsorgsfulle til å bry seg om andre og til å kunne samarbeide.

Mot til å ta egne valg og stå for dem.

Modige barn har **tro på seg selv**.

Modige barn for fremtiden tenker vi handler om at de valgene, de mulighetene og den bagasjen vi får med oss fra vi er små gir grunnlag for å mestre livets utfordringer.

Vi tenker at visjonen er målet vårt. I et større perspektiv handler det om hvilket samfunn vi ønsker, på individnivå handler det om å ruste barn til å **mestre livet** og til å tåle med- og motgang (se mer utfyllende i dokumentet verdigrunnlag-årsplan del 1).

Barnet som subjekt-

Demokrati og demokratiske prosesser i barnehagen

Demokrati i barnehagen handler ikke om at alle skal få sine ønsker oppfylt, men det handler om at alle skal få sin stemme hørt. Det krever enormt mye av den som lytter. For hvilke barn lytter vi til når vi ta «demokratiske valg». De som har tilpasset seg våre handlinger og motiver eller de som oppjonerer mot det vi tenker er riktig? Skal vi omsette vårt teoretiske forståelse av hva demokrati i barnehagen kan være må vi voksne erkjenne at vår måte å se verden ikke er den eneste rette. Vi voksne må følge barnas spor, også når sporene ikke var det vi hadde sett for oss på forhånd.

“Så lenge den voksne bestemmer for barnet hvilke av deres ønsker som er ønskverdige, så forblir barnet et objekt”

- Gert Biesta

Det er ikke bare hvordan vi voksne møter barns undring og utforskning som må ligge til grunn når vi snakker om demokrati. Vi må også ha forståelse for at det fysiske miljøet vårt både kan fremme og hemme demokrati. Har vi et fysisk miljø der alle barn får muligheten til å sette sine spor? Har vi møteplasser der barna kan forhandle, samarbeide og møtes rundt noe som for dem er meningsfullt? Dette er refleksjoner vi jobber med hele tiden i personalgruppa og som vi aldri kan lene oss tilbake på. Til det er barns urokkelige rett til demokrati alt for viktig.

Årets tema

-«Med mitt språk- for barns rett til å uttrykk og sanse på 100 ulike måter»

De siste par årene har vi jobbet med temaet «Å formes gjennom forming- barn som subjekt» som henger tett sammen med vår tanke om hundrespråklighet, om barns medvirkning og en overordna tanke om at vi er en demokratisk møteplass for barn der de kan handle, tenke og uttrykke i lys av seg selv. Der deres tanker, ideer og måter å møte verden har innflytelse på hvilken barnehagehverdag og hvilket miljø vi tilbyr dem.

I år ønsker vi å løfte det enda mer. Gjennom temaet «Med mitt språk» ønsker vi å synliggjøre og legge til rette for flere av barnas uttrykksformer.

Noen liker å danse, noen liker å løpe, noen liker naturen som sin lekeplass, andre skaper eventyr og fantasi gjennom litteratur eller i lekens magi. Det krever voksne som tar del i barns verden med nysgjerrig blikk, som verdsetter barns frie lek, som forstår at dans, turning, fantasilek osv. kan være formidling. Pedagoger som sanser barnas ulike uttrykk og gir det verdi. Det krever tilstedeværende pedagoger, pedagoger som inspirerer, motiverer, som støtter der det trengs og som utfordrer der det er behov. Pedagoger som bygger trygghet gjennom meningsfulle møteplasser. Pedagoger som vil gjøre barnas stemme enda mer hørbar.

La meg leke!

Den aller viktigste arenaen i barnehagen er leken. Det er barnas sterkeste uttrykksform. For barn er lek selve livet og selv om man kunne skrevet en hel avhandling om alt det positive leken fører med seg av læring og relasjoner, så må vi aldri glemme lekens egenverdi. For barn tenker ikke fagområder og kategorier når de leker. Skal lek være fri må vi ikke iscenesette for leken med baktanker, men vi må la lekens univers ta utgangspunkt i barnas her og nå. Og fremfor alt, vi må la leken få tid og rom. Først da kan leken sies å være styrt av dem som leker.

Rammeplanen sier:

Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek - alene og sammen med andre.

Fysisk aktivitet og naturopplevelser

Fysisk aktivitet og naturopplevelser har vært et av våre viktigste fokusområder i mange år i Barnehagen Småtroll.

I år setter vi litt ekstra fokus på dette, slik at vi sørger for at vi jobber i tråd med det vi sier og at vi utvikler oss for å gi barna i vår barnehage et variert og meningsfullt tilbud.

Vi ønsker å gi barna et godt grunnlag for naturglede og det å ta vare på egen helse. Da må vi gi dem mulighet til å mestre og utfordre seg selv og vi må skape et ønske om å ta vare på naturen.

Fysisk læringsmiljø og materialenes tilgjengelighet

Vi har jobbet mye med det fysiske miljøet i barnehagen. Det byr oss ofte på utfordringer og vi må stadig stille oss spørsmålene «Hvorfor gjør vi det vi gjør» og «Er dette meningsfullt for barna».

Det fysiske miljøet er dynamisk og endres i takt med tiden og med barnas interesser og erfaringer. I fjor fordypet personalgruppa seg i atelierkultur. Vi ser at det har skapt mer tilgjengelighet i det fysiske miljøet.

Et tilgjengelig fysisk læringsmiljø er et premiss for barns medvirkning og barns følelse av subjektivitet. Vi opplever at våre fysiske miljøer nå hjelper barn å koble sammen sine språk. De leker, former og sanser ut sine opplevelser fordi materialene tillater det.

En tur kan gjenskapes i maling eller i rollelek, en erfaring kan reflekteres om gjennom hendene som former.

Bildestøtte er ikke bare en støtte for det verbale språket, det kan og være en utmerket møteplass og en mulighet for barna til å få oversikt over sin egen barnehagedag. Her diskuteres det rundt dagstavla. Hvilket vær er det, hva trenger vi å ha på oss? Hvem skal være ute og hvem skal være inne?

Et godt språkmiljø for alle

Innledningsvis skrev vi at vi har hatt et foredrag med Helene fra PPT om språk, språkvansker og språkmiljø.

Vi har fått litt mer kompetanse på hvordan vi kan legge til rette for gode språkstimulerende og inkluderende språkmiljøer.

Det handler både om bildestøtte til hjelp i kommunikasjon og om å jobbe med språkstimulerende arbeid så som høytlesing, spill, sang, rim og regler.

Rammeplanen sier:

Barnehagen skal bidra til at barn leker med språk, symboler og tekst og stimulere til språklig nysgjerrighet, bevissthet og utvikling

OVERGANGER

Når barnet begynner i barnehagen

Å starte i barnehagen er for mange barn den første gangen de skal fungere i en sosial setting uten foreldrene tilstede. Det er barnas første løsrivelse. Det kan være litt skummelt for både liten og stor. Noen finner seg til rette med en gang, andre trenger litt lengre tid på å bli trygge. Trygghet og tillitt er derfor to viktige markører for oss. Det skal være trygt å være i barnehagen. Barna skal komme i barnehagen å kjenne at her er det godt å være. Her er jeg en del av felleskapet og jeg er viktig! Når barn er trygge og trives vil de utforske og utvikle seg.

Fordi barn er så forskjellige finnes det ingen fast oppskrift på hvordan tilvenningen skal foregå. Dialog med foreldrene er derfor det viktigste, slik at vi sammen kan finne den beste måten for hvert enkelt barn.

Overgang mellom småbarnsavdeling (Karius & Baktus) og storavdeling (Trollongan)

Om sommeren det året barna fyller 3 år flytter de opp på storavdelinga. I forkant av dette er de regelmessig på besøk på storavdelinga, og blir kjent med barna, de voksne og det fysiske miljøet. Det er et foreldremøte på våren/sommeren for å snakke om overgangen til storavdeling og forventninger rundt dette

Overgang mellom barnehage og skole

Vi er opptatt av at det siste året i barnehagen skal være fylt av opplevelser og utfordringer. Vi mener at vi gjennom de tingene vi vektlegger vil barna få mye viktig med seg på veien videre i livet i form av mot, selvstendighet og empati. Barna inviteres av de enkelte skolene når skolestarten nærmer seg, her får de bli kjent med skolen og de som skal begynne sammen med dem.

Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning (Rammeplan for barnehagen, 2017)

Rana kommune har utarbeidet en plan for overgangen mellom barnehage og skole som vi følger. Den heter «Da klokka klang». Dere kan lese planen og målsettingen med den på Rana kommune sine hjemmesider, www.rana.kommune.no

MODIGE BARN, I DAG OG FOR FREMTIDEN

Et nytt barnehageår er i gang, med nye barn, nye voksne og nye gruppesammensetninger.

Mer utfyllende om vårt pedagogiske arbeid og det som skjer på gruppene kommer i tilbakeblikkene.

// Personalet i Barnehagen Småtroll

